

Wágner Tamás^{1,2}, Horváth Miklós^{1,2}, Pári András^{1,2,3}

A magyar családi adókedvezmény elméleti háttere, története és társadalmi megítélése

¹ Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért (KINCS),

² Makovecz Campus Alapítvány (MCA) – Collegium Professorum Hungarorum (CPH)

³ Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Bölcsészettudományi Kar (PPKE-BTK)

Levelező szerző: Wágner Tamás, wagner.tamas@koppmariaintezet.hu

DOI: <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2026.1-2.2>

Absztrakt

A tanulmány a családi adókedvezmény elméleti alapjait, történeti fejlődését és társadalmi megítélését vizsgálja, különös tekintettel a magyar családpolitikai rendszerben betöltött szerepére. A tanulmány célja annak bemutatása, hogy milyen szociológiai és közgazdasági érvek támasztják alá a gyermekek után járó adókedvezmények alkalmazását, valamint, hogy ezek miként illeszkednek a modern jóléti államok családpolitikai eszköztárába. A tanulmány emellett áttekinti a demográfiai kihívások – különösen a teljes termékenységi arányszám csökkenése és a népesség elöregedése – kezelésére irányuló szakpolitikai megközelítéseket, és bemutatja az adórendszeren keresztül megvalósuló családtámogatások nemzetközi példáit. Ezt követően részletesen elemzi a családi adókedvezmény magyarországi fejlődését az 1988-as személyi jövedelemadó-reformtól napjainkig, kiemelve a 2010 utáni családpolitikai fordulatot és az adóalapú támogatások megerősödését. A tanulmány továbbá ismerteti a családi adókedvezmény ismertségével és társadalmi megítélésével kapcsolatos empirikus kutatások eredményeit. Az elemzés rámutat arra, hogy a családi adókedvezmény az elmúlt tizenöt évben a magyar családpolitika egyik meghatározó eszközévé vált, amely egyszerre szolgál demográfiai, gazdasági és társadalmpolitikai célokat, miközben széles körű társadalmi támogatottsággal rendelkezik.

Kulcsszavak: családi adókedvezmény, családpolitika, demográfia, családtámogatási rendszer, gyermekvállalás

Abstract

The study examines the theoretical foundations, historical development, and social perception of the family tax allowance, with particular emphasis on its role within the Hungarian family policy system. The aim of the study is to demonstrate the sociological and economic arguments supporting the use of child-related tax allowances and to analyse how these instruments fit into the family policy toolkit of modern welfare states. The paper also reviews policy responses to demographic challenges—particularly the declining total fertility rate and population ageing—and presents international examples of family support provided through the tax system. It then provides a detailed analysis of the development of the family tax allowance in Hungary from the personal income tax reform of 1988 to the present day, highlighting the shift in family policy after 2010 and the strengthening of tax-based support mechanisms. Furthermore, the study summarizes the findings of empirical research on the awareness and social perception of the family tax allowance. The analysis shows that over the past fifteen years the family tax allowance has become one of the key instruments of Hungarian family policy, serving demographic, economic, and social policy objectives while enjoying broad social support.

Keywords: family tax allowance, family policy, demography, family support system, childbearing

1. Bevezetés

A tanulmány célja annak bemutatása, hogy a családi adókedvezmény milyen elméleti és szakpolitikai indokok alapján vált a magyar családpolitika egyik meghatározó eszközévé, valamint hogyan ítéli meg azt a magyar társadalom. Habár Magyarországon az 1988-ban megjelent, majd 1995-ben elfogadott szja-törvény említette először a családi adókedvezményt¹, azonban jelentőségét az első Orbán-kormány (1998–2002) alapozta meg, majd a második Orbán-kormány a 2011-es átalakítása után dolgozta ki a mai formájában. A magyar családi adókedvezmény ugyanis szorosan illeszkedik a magyar kormány 2010-ben elindult családtámogatási rendszeréhez és az azóta bevezetett, továbbá folyamatosan bővülő, családokat támogató intézkedéseihez. Ennek a modellnek a lényege, hogy a korábbi, inkább szociálpolitikai logikájú családtámogatási rendszert egy komplex, demográfiai és gazdaságpolitikai célokat is szolgáló, családközpontú modellt váltotta fel, így az univerzális (alanyi jogú) támogatások helyett a biztosítási jogviszonyhoz (munkaviszonyhoz) kötött támogatásokat (például családi adó- és járulékkedvezmény) helyezte a középpontba. A családi adózás meghatározóvá válásával lehetőség nyílt arra, hogy a családoknál maradó jövedelem segítségével a belső fogyasztás és ezáltal a magyar gazdaság is erősödjön, továbbá ösztönözzék a munkavállalást és javítsák a demográfiai mutatókat. Családi adózás azonban nemcsak Magyarországon van jelen, hanem más országokban is: különösen az angolszász országokban (az Amerikai Egyesült Államokban, az Egyesült Királyságban, Kanadában, Ausztráliában) és Franciaországban számít népszerű intézkedésnek (Baclet et al. 2005, Apps – Rees 2009, Verzillo et al. 2017, OECD 2023b). Az egyes országok intézkedéseiből levezethető, hogy a családi adókedvezmény bevezetésének háttérében a gyermekvállalás

adórendszeren keresztüli ösztönzése áll, mivel egyre több ország ismeri fel, hogy a demográfiai válság leküzdése érdekében olyan családpolitikai intézkedéseket kell hozniuk, amelyek garantálják a családok anyagi biztonságát.

Jelen tanulmányban elsőként a családi adókedvezmény filozófiáját vizsgáljuk meg szociológiai és közgazdasági szempontból. Megállapítható, hogy az adórendszer valójában nem lehet értéksemleges és a családok anyagi biztonságának védelme egy olyan érték, amely az adórendszeren keresztül is elősegíthető. A családi adókedvezmény alkalmazása mögött tehát világos és megalapozott koncepció áll. A filozófiai keretek áttekintése után a magyar családi adókedvezmény történetét tekintjük át a kezdetektől (1988) egészen a 2011-es átalakításig, majd az azt követő emelésekig (2016–2019, 2025–2026). Az elmúlt másfél évtized bizonyította, hogy 2010 után a családtámogatási rendszer a transzferalapú támogatási fókuszról az adóalapú ösztönzők irányába mozdult el és a korábban marginális jelentőségű családi adókedvezmény a családpolitika kulcselemévé vált. A kutatóintézetek (Nézőpont, Publicus, Závecz Research, KINCS 2024b, KINCS 2024c, KINCS 2025a, KINCS 2025b) felmérései alapján ez a támogatás kifejezetten népszerű kormányzati intézkedésnek számít és széles körben ismert (Publicus Intézet, 2024; Bíró-Nagy et al. 2025; Nézőpont Intézet, 2026). Fontos ugyanakkor megkülönböztetni az intézkedés társadalmi megítélését és elosztási hatásait, ezért az intézkedés megítélése és tényleges redisztributív hatása eltérő dimenziókban értelmezendő (Nyírády et al., 2025; Horváth et al., 2026).

A tanulmány elsősorban szakirodalmi áttekintésre, szakpolitikai dokumentumok elemzésére, valamint másodlagos empirikus adatok feldolgozására épül.

2. A családi adókedvezmény filozófiája

A családi adókedvezmény bevezetésének a háttérében alapvetően az a kérdés áll, hogy a gyermekvállalást lehet-e és érdemes-e az adórendszeren

keresztül ösztönözni. A kérdés annál is inkább indokolt, mivel a fejlett világban és benne az Európai Unióban az elmúlt évtizedekben jelentősen

¹ 1988. évi VIII. törvény a magánszemélyek jövedelemadójáról. A mai rendszer alapját már a 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról teremtette meg, amelyben idővel kialakult a gyermekek után járó családi adókedvezmény.

visszaesett a születések száma, beköszöntött a „demográfiai tél” (Gellérné Lukács et al. 2025). A szakirodalomban a családi adókedvezmény bevezetését szociológiai és közgazdasági szempontból egyaránt vizsgálják (Darvas – Mózer 2004, Whiteford et al. 2004, Mészáros 2005). Jelen fejezetben ezeket a szempontokat tekintjük át részletesen, amelynek segítségével a családi adókedvezmény filozófiai alapjait kívánjuk összefoglalni.

Elsőként célszerű a kérdést szociológiai nézőpontból vizsgálnunk. A gyermekvállalás napjainkra az egyik legszemélyesebb közügygé vált, amelynek már nem csupán népesedés- és társadalmpolitikai jelentősége van, hanem gazdasági, szociális, egészségügyi és egyéb vonatkozása is. Amennyiben a konkrét számokat nézzük, akkor az látszik, hogy az Európai Unió részesedése a világ népességéből folyamatosan csökken: a jelenlegi 6%-ról 2070-re 4%-ra eshet vissza (European Policy Centre 2020). A folyamatok hátterében elsősorban a tartósan alacsony termékenységi ráta áll, amely messze elmarad a reprodukcióhoz szükséges 2,1-es szinttől. Bár a halandóság csökkenése, valamint a bevándorlás részben mérsékli a népességfogyást, ezek a tényezők nem képesek ellensúlyozni a népességnövekedést és a globális arány visszaesését. A demográfiai változások pedig meghatározzák az Európai Unió versenyképességét, hiszen az előregedő népesség, a gyermekvállalás visszaesése munkaerőhiányhoz és ezáltal az állami költségvetésre nehezedő nyomás fokozódásához vezet.

A társadalmat és a gazdaságot érintő negatív hatások azonban nem állnak meg itt: a demográfiai mutatók kedvezőtlen alakulása kihat a jóléti rendszerek fenntarthatóságára, az egészségügyre, az oktatási rendszerre, az ingatlanpiacra, a fogyasztói szokásokra. Ezek a folyamatok a kormányokat előbb-utóbb arra kényszerítik, hogy átgondolják és módosítsák a családpolitikai rendszerüket, illetve felfogásukat (Demény 2016). A demográfiai válság kezelése azonban integrált megközelítést igényel, amelynek során össze kell hangolni a népesség előregedését (*ageing*), a fiatal generációk támogatását és a migrációs politikát. Ebben pedig komoly szerepe van a megfelelő családpolitikai intézkedések alkalmazásának is (Kolozsvári et al. 2024). Ki kell emelni, hogy az adózáson (egészen pontosan a személyi jövedelemadón) keresztül is lehet támogatni a családokat (úgynevezett családi adózás). Az 1980-as és 1990-es években egyre több kritika

jelent meg a hagyományos családtámogatásokkal szemben, amelyek a munkavégzés ellen hatottak és egyfajta függőségi helyzetet hoztak létre az egyén és az állam között. Ez különösen az alacsony jövedelműek és az egyedülálló anyák körében volt szembetűnő (Mead 1992, Gilbert 2002, Michelmore 2025). Állandó vita tárgyát képezi ugyanakkor az, hogy a családtámogatások célzottságát hogyan lehet javítani annak érdekében, hogy a korlátozott források elosztása hatékonyabb legyen. E tekintetben egyszerre jelenik meg a törekvés a hatékonyság (az ellátások szerepe a jövedelmi egyenlőtlenségek csökkentésében) és a hatásosság (az ellátások eljuttatása a leginkább érintett csoportokhoz) javítására (Darvas – Mózer 2004: 64–67).

A családtámogatás adórendszeren keresztüli támogatására jó példát szolgáltatnak az angolszász országok, ahol a támogatás igénybevételét munkavégzéshez kötik: az Egyesült Királyságban 2003-ban vezették be az addigi különböző gyermekkedvezményeket egy rendszerbe összevonó úgynevezett Child Tax Creditet (gyermekek utáni adókedvezmény), míg Kanadában (gyermekek utáni adójóváírás) és Ausztráliában (családi adójóváírás) már több évtizede működik hasonló szabályozás. E rendszerek legfontosabb előnye, hogy az összes gyermeket támogatók és emellett egy egyszerű jövedelemteszt alkalmazásával a legnagyobb segítséget nyújtják az arra leginkább rászorulóknak (Whiteford et al. 2004).

Az angolszász országok mellett Franciaországban is népszerű és hagyományokkal bír a családi adózás (Dell – Wrohlich 2006). A magyar családi adókedvezmény inspirációjaként szolgáló francia szabályozás lényege, hogy a jövedelemadó megállapításakor figyelembe veszik a családok összetételét és a gyermekek számát. Ennek célja egyrészt, hogy két különböző összetételű, de adózás előtt hasonló jövedelmű családnak az életszínvonala ne különbözzön az adózás nyomán, vagyis a nagycsaládok kevesebbet adóznak, mint az egy-két gyermeket tartalmazó családok vagy a gyermektelenek. Másrészt a szabályozás a családokat a harmadik gyermek vállalására ösztönzi, hiszen ezzel nagyobb kedvezmény jár, mint két gyermek esetén. Ráadásul a házaspároknak és az élettársaknak lehetőségük van közös adóbevallás benyújtására, amelynek értelmében a két személy együttes adóköteles jövedelmét először kettéosztják és csak ezután alkalmazzák rá az adókulcsokat (Pailhé et al. 2008, Stefán-Makay

2009). E rendszerek közös jellemzője tehát, hogy az igénybevételhez a családoknak munkavállaló, piaci jövedelemmel bíró szülővel kell rendelkezniük. Emellett jövedelemszerzésre ösztönöznek, illetve alkalmasak lehetnek a nagycsaládosok kiemelt támogatására is (Darvas – Mózer 2004). Vagyis figyelembe veszik a gyermeknevelésre fordított kiadásokat, így a fizetendő adó mértékét a vállalt gyermekek számától függően méltányosan csökkentik az egy- és kétgyermekes, illetve a három- és többgyermekes édesanyák esetében (Barzó 2023). Az ilyen típusú adórendszerek tehát társadalompolitikai célokat követve a kedvezőtlen demográfiai folyamatok megállítására és annak megfordítására törekszenek, amelynek fő eszköze a születésszám növelése. A gyermekvállalás anyagi terheihez való hozzájárulás pedig alkalmas lehet erre (Parragh – Palotai 2018).

A családi adózás ezzel arra az élethelyzetre kíván reflektálni, amely a modern társadalmakban napjainkban egyre inkább megfigyelhető: sokak számára ugyanis a gyermekvállalás a sikeres karrier és a komoly egzisztencia kiépítésének az akadályává vált. Ennek kapcsán cáfolni igyekszik azt a hamis látszatot, ami szerint a családalapítás és a gyermekvállalás csak a saját karrier és egzisztencia rovására valósulhat meg. Ezt jól mutatja a családi adózás azon jellegzetessége is, hogy az alacsonyabb jövedelmű családok számára is segítséget jelenthet (Barzó 2023).

A klasszikus demográfiai cél mellett az egyes családi adózási típusok irányulhatnak többek között a gyermekszegénység elleni küzdelemre, a munkavállalás pénzügyi ösztönzőinek javítására (Whiteford et al. 2004), emellett olyan eredményei is lehetnek az ilyen típusú intézkedéseknek, mint a csecsemők születési súlyának növekedése, a gyermekkori egészség és teljesítmény javítása vagy a tanulmányi eredmények javítása, sőt akár az is, hogy felnőttként magasabb legyen a fizetésük. Legalábbis erre engednek következtetni az angolszász országokban már évtizedek óta hatályban lévő adórendszeren keresztüli juttatások értékelésével kapcsolatos kutatások, amelyek rávilágítottak arra, hogy az ilyen jellegű támogatások jelentős szerepet játszanak a szociális biztonsági háló alakításában. Ugyanakkor a munkaerő-kínálatot tekintve elsősorban az egyedülálló anyákat segítették (Marr et al. 2015, Michelmore 2025). Ezek a kutatások azt jelzik, hogy a családi adózás bevezetése mögött egy

olyan jogalkotói szándék húzódhat, amely alapjában kívánja átformálni a hagyományos családtámogatásokban rejlő potenciált, valamint ténylegesen a teljes életszakaszban célozza a családok, a gyermekek támogatását és ezen keresztül törekszik elérni a demográfiai fordulatot.

Amennyiben a családi adókedvezmény bevezetését közgazdasági szempontból nézzük, akkor fontos kiemelni, hogy ennek alapgondolata, hogy azokat a családokat, amelyek gyermeket vállalnak, a gyermekeik miatti többletköltségekből fakadóan a társadalom, az állam kompenzálja. Itt tehát a cél – a gazdálkodás alapegységét követve – az, hogy az egyén helyett a háztartás jövedelemadóztatása kerüljön az adópolitika fókuszába. E tekintetben pedig a legyszerűbb megoldás, ha a gyermekek után adókedvezményt biztosítanak. Ennek számtalan módja van, az egyik leggyakoribb, a Németországban is alkalmazott, az úgynevezett *splitting*, amikor a két szülő jövedelmének összeadásával határozzák meg az adót, majd osztják azt el a két szülő között, biztosítva, hogy mindketten kettőjük átlagos jövedelme után adózzanak (Wrohlich et al. 2005). Emellett létezik a Franciaországban is alkalmazott szűkebb családi adózás, ahol az egy háztartásba tartozók jövedelmeit összeadják és elosztják a családba tartozók számával, adott esetben a keresőket, gyermekeket, egyedülállókat fogyasztásuknak megfelelő arányban, eltérő hányadossal figyelembe véve (Stefán-Makay 2009).

A családi adózáshoz szorosan kapcsolódik az a kérdés, hogy vajon mennyiben lehet egy jövedelemadó-rendszer egyidejűleg egyszerű és méltányos is. Ugyanis, ha az adórendszer méltányosságát szeretnénk erősíteni, akkor az szükségszerűen vezet egy összetettebb adórendszerhez, az adórendszer egyszerűsítése viszont ez ellen hathat. Ennek azonban nem mond ellent az, ha egy állam az adórendszeren keresztül kívánja a családokat és a gyermekvállalást támogatni: az előbb említett francia példa alapján az adórendszer méltányossága és a pronatalista családpolitika összhangba hozható. Ugyanakkor ennek kedvező hatásai csak évekkel később jelentkeznek, és nagyon fontos, hogy a családpolitikai rendszer időbeli stabilitást mutasson. Továbbá azt is érdemes kiemelni, hogy a francia szabályozás nagyvonalúságában az is szerepet játszik, hogy a magas jövedelmű, sokgyermekes családok esetében a magas progresszív jövedelemadókat ellensúlyozza (Stefán-Makay 2009, Szabóné Bonifert 2025).

Az adórendszer tehát a családpolitika fontos eszközének számít. Az adókedvezmények a társadalmi igazságosság megvalósítói is lehetnek, többek között, ha az eltartott gyermekek száma alapján járnak. E tekintetben lehetőség nyílik arra, hogy a rendszer ne pusztán lineáris legyen, hanem a második és harmadik gyermekek esetében többlettámogatást nyújtson. Például a francia rendszerben míg a második gyermek fél egységet ér, addig a harmadik gyermek már egy egészet. A családi adózás kritikusai szerint itt szociálpolitikai elemek adórendszerbe történő integrálásáról van szó, és a két rendszer összekeverése nem indokolható, továbbá a bevezetéséhez és a fenntartásához rengeteg költségvetési forrásra van szükség. Ezzel szemben Mészáros (2005) arra hivatkozik, hogy minden adórendszer tartalmaz ilyen elemeket, és egyébként is bizonytalan, hogy pontosan mit értünk szociálpolitikai elemeken. A méltánytalan állapotot pedig az anyagi források szükségességén alapján is fel kell számolni. Mindez arra utal, hogy teljes mértékben értéksemleges adórendszer nem létezik, mivel az adópolitikai döntések szükségszerűen normatív preferenciákat tükröznek. Ebben a keretben a családok támogatása olyan deklarált szakpolitikai célként jelenhet meg, amelyet az adórendszer eszközei is előmozdíthatnak. Ugyanis a kisgyermekes családok a szegénység kockázatával jobban érintettek, mint a társadalom többi csoportja. Ráadásul sokszor az adórendszer – fogyasztási szokásaikat is figyelembe véve – méltánytalanul sokat vesz el tőlük. Éppen ezért egy kevesebb jövedelem újraelosztásán alapuló adórendszer jobban támogatná a családokat, továbbá – időbeli stabilitás esetén – nem csak az adott pillanatban, hanem a későbbiek folyamán is

befolyásolja az emberek magatartását, gondolkodásmódját (Mészáros 2005).

Nem véletlen tehát, hogy a különböző, gyermekek után járó adókedvezmények alkalmasak lehetnek arra, hogy az alacsony jövedelmű gyermekes családokat segítsék és a szegénységet csökkentsék. E tekintetben sokatmondó, hogy a 2021-ben jelentősen kibővített amerikai Child Tax Credit (U.S. Department of the Treasury d. n.) későbbi megszüntetése különösen az alacsony jövedelmű családok számára okozott pénzügyi nehézségeket (visszafogták a költsékeztést, kevesebbet használták a hitelkártyájukat), ugyanakkor a magas jövedelmű családok esetében is megfigyelhetők voltak negatív hatások (pénzügyi puffert elvesztése), és a családok túlnyomó többsége a támogatás folytatását kívánta (Adams et al. 2024). Mindez igazolja, hogy az adórendszer tulajdonképpen nem lehet értéksemleges és nem tisztítható meg a hagyományos család koncepciójától. Ahogy egy értéksemleges szociál-, illetve családpolitika is fogalmilag ellentmondásos (Bogenschneider – Bogenschneider 2016: 315–316). A fentiek alapján jól látszik, hogy a családi adókedvezmény bevezetése mind szociológiai, mind közgazdasági szempontból nézve indokolható, vagyis az adórendszeren keresztül támogatható és támogatandó a gyermekvállalás, valamint az ahhoz szorosan kapcsolódó további célok is (például a gyermekszegénység csökkentése, az alacsony jövedelmű családok támogatása, az életszínvonal javítása stb.). Célszerű ugyanakkor, ha ez az intézkedés szervesen illeszkedik az adott állam adórendszerébe és családpolitikájába. Továbbá a szabályozás időbeli stabilitást is mutat, hiszen az eredmények nem azonnal, hanem csak több év elteltével realizálód(hat)nak.

3. A családi adókedvezmény története Magyarországon napjainkig

A modern jóléti államok egyik alapvető dilemmája, hogy milyen eszközökkel támogassák a gyermekvállalást és a családok anyagi biztonságát. A családpolitika korábban hagyományosan készpénzes ellátásokon és szociális transfereken keresztül valósult meg, azonban az elmúlt évtizedekben egyre nagyobb szerepet kaptak az adórendszeren

keresztül nyújtott kedvezmények (OECD 2011, OECD 2023a).

Magyarország különösen érdekes esetnek tekinthető, mivel a 2010 utáni időszakban a családtámogatási rendszer súlypontja jelentős mértékben az adókedvezményekre helyeződött át. A fejezet a családi adókedvezmény történeti előzményeit és aktualitáit mutatja be.

1. táblázat. A családi adókedvezmény főbb mérföldkövei

Év	Esemény
1988	Személyi jövedelemadó (szja) és az első családi kedvezmények
1995	Bokros-csomag intézkedései
1999	Családi adókedvezmény újrabevetése
2002–2010	Családi adókedvezmény jogosultsági feltételeinek szigorítása
2011	Új alapokra helyezett családi adókedvezmény-rendszer bevezetése (családi típusú adózás)
2014	Járulékkezedvezmény bevezetése
2016–2019	Két gyermek után járó családi adókedvezmény megduplázása
2020	Négy- vagy többgyermekes anyák adómentessége
2023	30 éves koruk előtt szülő nők adómentessége
2025–2026	Családi adókedvezmény teljes körű megduplázása; a csed és a gyed adómentessége (2025. július); a háromgyermekes anyák adómentessége (2025. október); kétyermekes, negyven év alatti és a harminc év alatti anyák adómentessége (2026. január)

Forrás: saját szerkesztés

A magyar adórendszer 1988-as reformja során került bevezetésre a személyi jövedelemadó (szja), amely progresszív adókulcsokra épült (1988. évi VIII. törvény a magánszemélyek jövedelemadójáról). A reform részeként megjelentek az első, családokra szabott adókedvezmények is, köztük a gyermekek után járó családi adókedvezmény (Vida 2019). Ennek mértéke azonban jelentősen elmaradt a családi pótlék összegétől, amely 1980-ban az átlagkereset mintegy 25%-át tette ki, majd 1989-ben további jelentős emelésen ment keresztül, és 1990 áprilisától alanyi jogon járó ellátássá vált (Ambrus 2012, Vida 2019, Spéder – Murinkó 2022).

A rendszerváltást követően a családtámogatási rendszerben megerősödött az univerzális, alanyi jogon járó ellátások szerepe. A családok támogatását elsősorban a családi pótlék és az adójóváírások kombinációja biztosította, ugyanakkor az adókedvezmények igénybevetési köre viszonylag szűk maradt (Gábos 2005). Bár az ellátások alapstruktúrája stabil volt, az 1990 és 2010 közötti időszakot folyamatos szakpolitikai változások jellemezték. Az egymást követő kormányok eltérő ideológiai és politikai megközelítései következtében a családtámogatási rendszer működése több alkalommal is hektikussá vált (Vida 2019).

Az Antall- és Boross-kormányok (1990–1994) időszakában a család- és a szociálpolitika intézményileg

elkülönült egymástól; a szakpolitikai célok között kiemelt helyet foglalt el a népességfogyás mérséklése, valamint a magzat- és gyermekvédelem erősítése. A Horn-kormány (1994–1998) idején a családpolitika hangsúlya az univerzális megközelítésről fokozatosan a rászorultsági elven alapuló támogatások (*means tested benefit*) irányába tolódott el. A Bokros-csomag intézkedései (Gábos 2000) következtében több családtámogatási elem – így a családi pótlék és a gyermekgondozási segély – részben rászorultsági alapú juttatássá alakult át. Ebben az időszakban a családtámogatási rendszer dominánsan szociálpolitikai jellegűvé vált, amit az ellátások jogosultsági feltételeinek szigorítása is tükrözött. Az intézkedések ugyanakkor korlátozott hatékonyságúnak bizonyultak mind a rászorulókat támogatása, mind a népesedéspolitikai célok megvalósítása szempontjából, miközben a gyermekek után járó adókedvezmény gyakorlatilag megszűnt.

Az első Orbán-kormány (1998–2002) családpolitikája markáns szemléletváltást jelentett a korábbi időszakhoz képest. A kormány céljai között szerepelt a családi élet biztonságának erősítése, a gyermekvállalás feltételeinek javítása és a népességfogyás mérséklése. A kormányzat elkötelezettségét jelzi, hogy a rendszerváltás után elsőként alkotott átfogó törvényt a családok támogatásáról (1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról).

1999-ben – a korábban említett francia mintát követve – ismét bevezették a családi adózás rendszerét, amely fokozatos hangsúlyeltolódást eredményezett a családi pótlék dominanciájára épülő modellhez képest; ezt jól mutatja a családi pótlék összegének 1999-es és 2000-es befagyasztása is (Gábos 2000: 112). A 2000-ben meghirdetett „három szoba, három gyerek, négy kerék” program (Fűrész – Görög 2025) tovább bővítette a családi adókedvezményeket, így valamennyi kiskorú gyermeket nevelő család részesülhetett támogatásban; 2001-től három gyermek esetén az éves adóalapot csökkentő kedvezmény mértéke elérte az 1 350 000 forintot. Az intézkedés több mint egymillió család helyzetét javította (Vida 2019). A 2000-es évek elején azonban a családi adózás rendszere többszöri módosításon ment keresztül, ami 2002 után a támogatási struktúra átláthatóságának csökkenéséhez vezetett.

A szocialista kormányok időszakában (2002–2010) demográfiai szempontból kedvezőtlen folyamatok voltak megfigyelhetők: csökkent a születések száma, és visszaesett a házasodási kedv (Novák – Fűrész 2021). A családok anyagi helyzete fokozatosan romlott ebben az időszakban. A családi adókedvezményre jogosultak körét szűkítették: az igénybevétel lehetősége elsősorban a három- vagy többgyermekes, illetve alacsonyabb jövedelmű háztartásokra korlátozódott. A családtámogatási rendszer ugyanakkor továbbra is alapvetően alanyi jogú támogatásokra helyezte a hangsúlyt; 2010-ben az ellátások 76%-át vették igénybe alanyi jogon (Fűrész – Görög 2018). A szociális irányú támogatások erősödését jelzi, hogy 2006-ban megduplázták a családi pótlék összegét, amely 2008-ig tovább emelkedett (Spéder – Murinkó 2022), így összességében ebben az időszakban a családtámogatások egyértelműen a szociálpolitika alrendszerként működött.

A 2010-es évtized elején Magyarország jelentős gazdasági kihívásokkal szembesült: magas, 11,3%-os munkanélküliségi ráta és az EU-ban a legalacsonyabb, 60% alatti foglalkoztatottsági szint jellemezte a gazdaságot (Molnár et al. 2022), miközben a gyermekvállalási kedv történelmi mélypontra süllyedt, és a devizahitel-válság is súlyosan érintette a családokat. A korábbi megszorító

intézkedések kedvezőtlenül hatottak a gyermekvállalási döntésekre (KINCS 2024a). 2011-től a családi pótlék helyett (Székely – Agócs 2023) a családi típusú adózás vált a meghatározó elemmé, amit a gyermekes családok 95%-a igénybe is tud venni. Az 1995. évi CXVII. törvény módosításán alapuló családi adókedvezmény-rendszer az adóalap csökkentésére épült, szemben a korábbi adójóváírási modellel (Varga 2024). A reform célja a munkavállalás ösztönzése, a középosztály megerősítése és a demográfiai mutatók javítása volt, azon elv mentén, hogy a gyermeknevelést és munkavégzést egyidejűleg vállaló szülők magasabb jövedelemhez jussanak (2011. évi CXXI. törvény)², ezáltal a családoknál maradó jövedelem – a belső fogyasztás révén – a magyar gazdaságot erősítse (Fűrész – Görög 2018, Fűrész – Molnár 2021). A bevezetést követően közel 700 ezren vették igénybe, azaz minden ötödik munkavállaló már az első havi fizetésénél érvényesítette azt, és összességében 74 milliárd forint jövedelem után nem kellett adót fizetni, így az új kedvezmény átlagosan közel 16 ezer forinttal növelte a családok jövedelmét (Székely – Agócs 2023). 2014-ben kibővült a támogatási rendszer, és már nemcsak a személyi jövedelemadóból, hanem a járulékokból is érvényesíteni lehetett a családi adókedvezményt. Ez főként azoknak a kiskeresetű családoknak biztosított jelentős támogatást, akik korábban jövedelmi szintjük miatt nem élhettek a családi adókedvezmény lehetőségével. 2016 és 2019 között négy lépcsőben megduplázódott a kétgyermekeseknek járó összeg, ami családonként 40 ezer forintra emelkedett. Továbbá ezzel párhuzamosan az egykulcsos személyi jövedelemadó mértéke 16%-ról 2016-ra 15%-ra mérséklődött, így a legális, bejelentett munkavégzést ösztönző kormányzati szándék az adókedvezményeken keresztül fontos lépést ért el. A kedvezmények tehát csökkentik a munkából származó jövedelem adóterhét és pénzügyileg kedvezőbbé teszik a formális foglalkoztatást az informális munkavégzéssel szemben. Ily módon az adórendszeren keresztül nyújtott családtámogatások nemcsak a gyermeknevelés költségeinek enyhítéséhez járulnak hozzá, hanem közvetetten a munkaerőpiaci részvételt és a bejelentett foglalkoztatást is ösztönzik. Továbbá ez az

² 2011-ben a családi adókedvezmény az egygyermekes családok esetében nettó 10 ezer forint, a kétgyermekeseknél nettó 20 ezer forint, míg a 3 vagy több gyermekes családokban gyermekenként nettó 33 ezer forint megtakarítást jelentett havonta.

intézkedés abból a feltételezésből indult ki, hogy a gyermeknevelés költségei messze nagyobbak, mint az addig biztosított források, és azzal, hogy az új rendszernek köszönhetően a jövedelemnek immár egy nagyobb része maradt a munkavállalóknál, így az állampolgárok még inkább érdekeltté váltak a munkavállalásban (Székely – Agócs 2023). A 2019-es pandémiás időszak és a 2022-ben kirobbant orosz–ukrán fegyveres konfliktus, valamint a 2022-es év aszályos időszaka (OECD 2026) együttesen és közvetlenül negatívan hatott a gazdasági mutatókra, így például az inflációt olyan mértékben megemelte, hogy annak például közvetlen hatása volt a családi adókedvezmény értékének csökkenésére. Az adókedvezmény értékállóságának

megőrzése érdekében a kormány 2024 októberében fogadta el a huszonegy intézkedést tartalmazó gazdaságpolitikai akciótervet, amely többek között tartalmazta a gyermekek utáni személyi jövedelemadó-kedvezmény megduplázását is (kormany.hu 2024). A 2025. július 1-jén elindult új családi adócsökkentési program keretében két lépcsőben duplázódott meg (2025. július 1-jétől és 2026. január 1-től 50-50%-kal emelkedett) a családi adókedvezmény összege. Röviden összegezve tehát az elmúlt tizenöt évben a családtámogatási rendszer a transzferalapú támogatási fókuszról az adóalapú ösztönzők irányába mozdult el, amelynek központi eleme a családi adókedvezmény lett.

2. táblázat. A családi adókedvezmény fő jellemzői 2010 előtt és azt követően

Jellemző	2010 előtt	2010 után
Adózási forma	Adójóváírás, jövedelemhatáros kedvezmény (progresszív adózás)	Adóalap-csökkentő kedvezmény, 2015-ig 16% majd ezt követően egységesen 2016-tól 15%-os sija (egykulcsos adózás)
Cél	Szociális támogatás, gyermeknevelés kompenzálása	Munkaalapú társadalom, középosztály megerősítése, demográfiai célok
Érvényesítés módja	Közvetlen adójóváírás	Adóalap-kedvezmény + járulékkedvezmény
Támogatás mértéke	Változó, sávos kedvezmények	Fix összegű, gyermekszám szerint növekvő kedvezmények
Célcsoport	Gyermekek családok, de korlátozott hatással	Gyermekek háztartások széles köre

Forrás: saját szerkesztés

4. A családi adókedvezmény ismertsége és megítélése a számok tükrében

A családi adókedvezmény ismertségét és népszerűségét már hosszú évek óta vizsgálják, illetve mérik az egyes kutatók, kutatóintézetek és agytrösztek, mivel a 2010 és 2026 közötti családpolitikai kurzus egyik zászlóshajójáról van szó, ami a gyakorlatban az alanyi jogon igénybe vehető családi pótlék helyébe lépett. A szakirodalomban többen éles kritikával illetik az intézkedést, mivel azt állítják, hogy a családi adókedvezményt elsősorban a magasabb jövedelműek tudják igénybe venni (Kovács 2022, Krekó et al. 2022, Európai Bizottság 2025). Ezzel szemben mások arra világítanak rá, hogy az intézkedés redistribúciós hatása az alacsonyabb jövedelműek számára is kedvező (Nyírády et al. 2025, Varga 2024). Éppen ezért érdemes megnéznünk, hogy az ismertség, valamint a támogatottság tekintetében mit mutatnak a számok.

Amennyiben a családi adókedvezmény ismertségét vizsgáljuk, akkor elsőként a kutatóintézetek méréseit célszerű megnéznünk. E tekintetben fontos kiemelni a KINCS felméréseit, amelyek többször is vizsgálták a családi adókedvezmény 2025-ben tervezett megduplázását. 2024 szeptemberében egy ezer fős reprezentatív kutatásban a megkérdezettek mindössze 52%-a, 2024 novemberében 73%-a, míg 2025 márciusában és novemberében viszont már a megkérdezettek 85%-a, illetve 86%-a hallott a duplázással kapcsolatos kormányzati tervekről. Amennyiben az egyes csoportokat nézzük, azt mondhatjuk, hogy a családi adókedvezmény megduplázásának ismertsége a házások, a gyermekesek, a nők, a fővárosban élők vagy a felsőfokú végzettséggel rendelkezők körében az átlagosnál magasabb (KINCS 2024b, KINCS 2024c,

KINCS 2025a, KINCS 2025b). Az adatok összességében véve jól mutatják, hogy az emberek széles körben hallottak már erről az intézkedésről, és fokozatosan egyre több emberhez jut el ennek a híre. A Századvég mérései is a családi adókedvezmény társadalmi ismertségét támasztják alá: tízből közel kilencen már a bejelentés utáni első méréskor hallottak róla (Gyorgyovich 2022).

A fentiekén túlmenően szintén figyelmet érdemelnek a kutatók által a témában lefolytatott individuális kutatások is. Egy fókuszcsoportos interjúkkal kiegészített, nagymintás kvantitatív kutatás, ahol kifejezetten kisgyermekes (hat évnél fiatalabb gyermeket nevelő) szülőket kérdeztek meg (Nyírády et al. 2023), ugyancsak kimutatta, hogy a családi adókedvezmény az egyik legismertebb családtámogatási intézkedés: a megkérdezettek 86%-a ismerte. Az intézkedést szignifikánsan többen ismerik a negyvenegy-ötvenöt évesek, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők és azok, akiknek tizenhét év alatti gyermekeik vannak.

A családi adókedvezmény ismertsége szempontjából fontos annak vizsgálata is, hogy a gyermekvállalási korban lévő vagy közvetlenül az előtt álló korosztályokban milyen megfigyelések tehetők. A nagymintás ifjúságkutatás eredményei azt mutatták, hogy a családi adókedvezményről a fiatalok 63%-a hallott, de csak 9%-uk tudta azt a jövedelméből érvényesíteni. Ugyanakkor 31% egyáltalán nem ismerte és 13% nem is tervezte igénybe venni. A gyermekes fiatalok körében magasabb volt az ismertsége: 45% élt a kedvezménnyel, bár közel 20% ebben a csoportban sem hallott róla (Engler – Pári 2021).

A családi adókedvezmény ismertségén túl azonban sokkal fontosabb kérdés, hogy ezt a kormányzati intézkedést önmagában és más családtámogatási intézkedésekhez képest hogyan ítélik meg (Bocz et al. 2021). Az elmúlt időszak felmérései alapján a családi adókedvezmény stabil támogatottságot mutat a felnőtt népesség körében, amelyet a többség egyértelműen hasznos intézkedésnek tart. Különösen a családi adókedvezmény megduplázása népszerű a válaszadók körében: 2024. novemberi felmérés szerint a válaszadók 73%-a tartotta ezt szükségesnek, míg 76%-a hasznosnak. Ugyanakkor a jövőbeli gyermekvállalásra nézve a megkérdezetteknek csak a fele vár pozitív hatást az intézkedéstől (KINCS 2024b). 2025 márciusában viszont a válaszadók már 80%-a értett egyet az intézkedéssel,

és 77%-uk vélte úgy, hogy a családjuk számára ez konkrét segítséget jelent. A megkérdezettek 77%-a úgy vélte, hogy ezzel az intézkedéssel az egyedülálló anyák is jól járnak (KINCS 2025a). 2025 novemberében a családi adókedvezmény megduplázásával 70% értett egyet, míg 71% szükségesnek is tartotta. Érdekesség, hogy a válaszadók 79%-a szerint nagy segítséget jelent a nagycsaládoknak, 78% szerint a kétgyermekes családoknak és 76% szerint az egygyermekes családoknak is. Továbbá az emberek kétharmada (68%) szerint jót tesz a gazdaságnak, ha több pénz marad a családoknál. Amennyiben az egyes csoportokat nézzük, akkor jól látszik, hogy az intézkedések által leginkább érintettek körében a legmagasabb a családi adókedvezmény megduplázásának a támogatottsága (KINCS 2025b).

Egy 2024 novemberi felmérés (KINCS 2024c) szerint például a nagycsaládoknál 90% a támogatók aránya, amely jelentősen meghaladja az egygyermekeseknél mért számokat (76%). Ezek a számok egybecsengenek egy korábbi, 2024. szeptemberi felmérés adataival, ahol az átlagnál magasabb támogatottságot mértek a fiatalok, a tizenhét év alatti gyermeket nevelők és a nagycsaládok körében (KINCS 2024b). A legfrissebb, 2025. novemberi felmérés pedig szintén hasonló képet mutatott: a családi adókedvezmény megduplázásával egyetértők aránya az alapfokú végzettségűek (79%) és a három vagy több gyermeket nevelők között (77%) volt a legmagasabb (KINCS 2025b).

A Kopp Mária Intézet keretein belül ugyanakkor nemcsak önmagában vizsgálták a családi adókedvezmény megítélését, hanem más családtámogatási intézkedésekkel összefüggésben is (preferenciális kutatás). A 2021-es nagymintás kutatásban a megkérdezettek közül valamivel többen ítélték fontosnak a családi adókedvezményt a gyermekes családok havi költségvetésére nézve, mint a családi pótlékot (12,4% vs. 10,5%). Ugyanakkor viszont a legtöbben (72,6%) mindkét intézkedést egyformán fontosnak ítélték meg – ez különösen a gyermeket nevelőkre igaz. Érdekesség továbbá, hogy a családi adókedvezmény leginkább a férfiak, a harminc-ötvenkilenc évesek, a magasabb iskolai végzettségűek, az átlagos vagy annál nagyobb jövedelmű háztartásokban élők, a házasság és az egygyermekesek körében volt a legnépszerűbb (Bocz et al. 2021).

A családi adókedvezmény társadalmi megítélése a Századvég felmérése szerint – politikai kötődéstől függetlenül – az intézkedés stabil társadalmi támogatottsággal rendelkezik. A kutatás alapján a megkérdezettek közel 60%-a úgy vélte, hogy a családi adókedvezménynek pozitív demográfiai hatása lehet a jövőben (Gyorgyovich 2022). A Nézőpont Intézet 2026 februári kutatása szerint a családi adókedvezmény megduplázása – a minimálbér 11%-os emelése, valamint a háromgyermekes anyák adómentességének kiterjesztése mellett – kedvező fogadtatásra talált a magyar társadalomban, hiszen kortól, nemtől, végzettségtől és lakóhelytől, sőt pártpreferenciától függetlenül minden társadalmi csoportban hátrózott többségben vannak azok, akik támogatták a kormányt ezen döntéseiben. A legnagyobb támogatottság pedig éppen a családi adókedvezmények megduplázását övezte (80%), amely a kormánypártiak körében 90%-os, míg a kormánykritikusok körében kétharmados támogatást élvezett. A Publicus Intézet szerint a válaszadók 51%-a elégedetlen a kormány családtámogatási rendszerével, és 56%-uk szerint a különböző adókedvezmények és kedvezményes hitelek nem alkalmasak a gyermekvállalás ösztönzésére, azonban 68%-uk még így is egyetértett a családi adókedvezmény megduplázásával (Publicus Intézet 2024). Említésre méltó, hogy a Policy Solutions 2025

márciusában a Závecz Research-csel közösen arra kereste a választ, hogy a magyarok mely közszolgáltatásokkal elégedettek. Ez a kutatás több ponton is érintette a családi adókedvezmény kérdését, és kiderült többek között, hogy a családi adókedvezmény növelését a családi pótlék emelése helyett egy közel kétharmados többség (64%) jó iránynak tartja (Bíró-Nagy et al. 2025).

Nyírády és munkatársai (2023) fókuszcsoportos interjúkkal erősítette meg *A családok helyzete a magyar társadalomban* című, 2021-es kvantitatív adatfelvétel eredményeit. A résztvevők azt jelezték, hogy bár az elmúlt években a családtámogatási rendszer hozzájárult a magyar családok helyzetének javulásához, kívánatos lenne, hogy a gyermekes családok egyenlőbb módon férjenek hozzá ezekhez a támogatásokhoz. A kutatásban a válaszadók 80%-a hasznosnak tartotta a családi adókedvezményt, mint intézkedést, és elsősorban a negyvenegy-ötvenöt évesek, a tizennyolc év alatti gyermeket nevelők, valamint főként a nagycsaládosok – tulajdonképpen az intézkedés célcsoportjai – tartották ezt a leghasznosabbnak.

Összességében tehát azt mondhatjuk, hogy a családi adókedvezmény a magyarok körében rendkívül ismert és népszerű családtámogatási intézkedés, amely különösen az érintettek körében népszerű.

5. Összegzés

A tanulmány a családi adókedvezmény elméleti hátterét, történeti fejlődését és társadalmi megítélését vizsgálta, különös tekintettel a magyarországi családpolitikai rendszerben betöltött szerepére. Az elemzés rámutatott arra, hogy a családi adókedvezmény bevezetése és alkalmazása mind szociológiai, mind közgazdasági szempontból indokolt. A modern társadalmakban tapasztalható demográfiai kihívások – elsősorban a teljes termékenységi arányszám csökkenése és a népesség elöregedése – egyre nagyobb figyelmet irányítanak azokra a szakpolitikai eszközökre, amelyek képesek az adórendszeren keresztül a gyermekvállalás ösztönzésére és a családok anyagi biztonságának erősítésére. Az adókedvezményen keresztül igénybe vehető támogatások ilyen eszközök, mivel egyszerre képesek mérsékelni a gyermekneveléssel járó többletköltségeket, ösztönözni a munkavállalást, valamint hozzájárulni a gyermekszegénység csökkentéséhez.

A nemzetközi példák – különösen az angolszász országok és Franciaország – azt mutatják, hogy a családi adózás különböző formái hatékonyan integrálhatók a jóléti rendszerekbe, és hozzájárulhatnak a családpolitikai célok megvalósításához. Ezekben a rendszerekben közös elem, hogy a gyermeknevelés költségeit az adóterhek csökkentésével kompenzálják, miközben a támogatásokat sok esetben a munkavállaláshoz kötik. Ez a megközelítés összhangban áll azzal a szakpolitikai törekvéssel, amely a hagyományos, passzív transzferekkel szemben inkább a munkavégzést ösztönző családtámogatási formákat részesíti előnyben.

A magyarországi fejlődési pálya jól szemlélteti a családtámogatási rendszer átalakulását. A rendszerváltást követően a családpolitika elsősorban univerzális pénzbeli ellátásokra épült, azonban a 2010 utáni időszakban a hangsúly fokozatosan az adórendszeren keresztül nyújtott támogatásokra helyeződött át. A 2011-ben kibővített családi típusú

adózás, valamint a kedvezmények még szélesebb körű kiterjesztése a családi adókedvezményt a magyar családpolitika egyik meghatározó eszközévé tette. A legutóbbi (2025-ben bevezetett) intézkedések, különösen a kedvezmény összegének megduplázása és a háromgyermekes anyák, illetve a kétgyermekes, negyven év alatti anyák adómentessége tovább növelték a családok anyagi biztonságát.

A tanulmány bemutatta továbbá a családi adókedvezmény társadalmi ismertségét és megítélését is. A különböző kutatóintézetek és empirikus vizsgálatok eredményei alapján megállapítható, hogy az intézkedés a magyar társadalomban széles körben

ismert és alapvetően pozitív megítélésnek örvend. A felmérések szerint a lakosság többsége hasznosnak tartja a családi adókedvezményt, és jelentős arányban támogatja annak bővítését is. Különösen magas támogatottság figyelhető meg a gyermekes háztartások körében, ami arra utal, hogy a célcsoport ténylegesen érzékeli az intézkedés kedvező hatásait.

Összességében megállapítható, hogy 2011 óta a családi adókedvezmény rendszere olyan változásokon ment keresztül, amelyek révén a magyar családpolitika egyik kulcsfontosságú eszközévé vált.

Köszönetnyilvánítás

A kutatás a Makovecz Campus Alapítvány (MCA) – Collegium Professorum Hungarorum (CPH) keretében készült.

Felhasznált irodalom

Adams, E., Krovi, A., Berquist, A., Mosher, P., Dugger, R., Brickhouse, T., Bean, M. (2024). Perceived Impacts of the Expanded Child Tax Credit Cessation Based on Family Income Level. *Research square*, rs.3.rs-4572262. <https://doi.org/10.21203/rs.3.rs-4572262/v1>

Ambrus, R. A. (2012). *A személyi jövedelemadó rendszer áttekintése, különös tekintettel az adókedvezmények hatására*. (Doktori értekezés.) Sopron: Nyugat-magyarországi Egyetem.

Apps, P., Rees, R. (2009). *Public economics and the household*. Cambridge: Cambridge University Press.

Baclet, A., Ben Jelloul, M., Salanié, B. (2005). *Income taxation and household size: Would French Family Splitting Make German Families Better Off?* Discussion Paper Series. IZA Institute of Labor Economics. <https://docs.iza.org/dp1894.pdf>

Barzó, T. (2023). A demográfiai kihívásokra adott családpolitikai válasz hazánkban. *Miskolci Jogi Szemle* 18(2), 23–41. <https://doi.org/10.32980/MJSz.2023.2.23>

Bíró-Nagy, A., Csontos, T., Molnár, K., Varga, A. (2025). *Mérlegen az állam 2025-ben*. Budapest: Policy Solutions. https://www.policysolutions.hu/userfiles/elemez/373/policy_solutions_merlegen_az_allam_2025.pdf

Bocz, J., Dusa, Á., Nyirády, A., Székely, A. (2021). *Családtámogatási preferenciavizsgálat elemzés*. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/csaladtamogatasi_preferenciak_kutatas.pdf

Bogenschneider, B., Bogenschneider, K. (2016). An Evidence Based Approach to Family in Tax Policy. *51 Gonzaga Law Review*, 283–326.

Darvas, Á., Mózer, P. (2004). Kit támogassunk? *Esély* 15(6), 64–99.

Dell, F., Wrohlich, K. (2006). *Income taxation and its family components in France*. CESifo DICE Report 4/2006. <https://hdl.handle.net/10419/166894>

Demény, P. (2016). *Népességpolitika a közjó szolgálatában*. Budapest: KSH Népességtudományi Kutatóintézet.

Engler, Á., Pári, A. (2021). *Párkapcsolat és Családalapítás*. In Székely, L. (szerk.): *Magyar fiatalok a koronavírus-járvány idején*. Budapest: Enigma, 87–112.

Európai Bizottság (2025). *A Tanács ajánlása Magyarország gazdaság-, szociális, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról*. COM(2025) 217 final. https://commission.europa.eu/document/download/60e352ef-04a5-45ba-8793-717029584168_hu?filename=COM_2025_217_1_HU_ACT_part1_v2.pdf

European Policy Centre (2020). *Vice President for Democracy and Demography Demographic Change in the EU: A Threat to Democracy?* https://www.epc.eu/publication/Demographic-Change-in-the-EU-A-Threat-to-Democracy-356204/?utm_source

- Fűrész, T., Görög, N. (2018). A 2010-es évek családtámogatása. *Kapocs* 2018(3), 39–45. <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2018.3.7>
- Fűrész, T., Görög, N. (2025). A családok lakhatási körülményeit javító intézkedések 2010 után. *Kapocs* 8(1–2), 29–44. <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2025.1-2.3>
- Fűrész, T., Molnár, B. (2021). The first decade of building a family-friendly Hungary. *Quaderns de Politiques Familiars*, 2021(7), 1–12. <http://doi.org/10.34810/quadernsn7id397505>
- Gábos, A. (2000). *Családok helyzete és családtámogatások a kilencvenes években*. In: Kolosi T. –Tóth I. Gy.–Vukovich Gy. (szerk.) *Társadalmi Riport 2000*. 99–124. Elektronikus verzió (2006): <https://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a845.pdf>
- Gábos, A. (2005). *A magyar családtámogatási rendszer termékenység hatásai*. (Doktori értekezés, Budapest Corvinus Egyetem) https://phd.lib.uni-corvinus.hu/79/1/gabos_andras.pdf
- Gellérné Lukács, É., Mészáros, Á., Pári, A. (2025). The effect of crisis on demography and employment in CEE countries. *Frontiers in Political Science*, 7:1548621. www.doi.org/10.3389/fpos.2025.1548621
- Gilbert, N. (2002). *Transformation of the welfare state: The silent surrender of public responsibility*. Oxford: University Press. <https://doi.org/10.1093/0195140745.001.0001>
- Gyorgyovich, M. (2022). A családpolitikák társadalmi megítélése. *Kapocs* 5(3–4), 41–48. <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2022.3-4.5>
- Kormány.hu. (2024). *Megduplazzuk a családi adókedvezményt*. https://kormany.hu/hirek/megduplazzuk-a-csaladi-adokedvezmenyt?utm_source
- Horváth, M., Ludescher, M., Wágner, T., Uhljár, P., Dusa, Á., Pári, A. (2026). *A családi adókedvezmény igénybevételének jövedelmi és területi mintázatai 2024-ben Magyarországon*. *Kapocs* 9(1–2). <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2026.1-2>
- KINCS (2024a). *A Bokros-csomag elhúzó hatása a születésszámokra*. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/A_Bokros-csomag_elhuzodo_hatasa_a_szuleteszamokra.pdf
- KINCS (2024b). *A magyarok többsége szükségesnek tartja az új családpolitikai intézkedéseket*. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/2025-os_uj_csaladpolitikai_intezkedesek.pdf
- KINCS (2024c). *Az új családtámogató intézkedések megítélése*. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/Omnibusz_uj_csaladtamogatasok_megitelese_20241022.pdf
- KINCS (2025a). *Népszerűek a családi adócsökkentési intézkedések*. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/KINCS_Adocsokkentesi_program_20250407.pdf
- KINCS (2025b). *A 2026-ban induló új családi adócsökkentési intézkedések fogadtatása*. https://www.koppmariaintezet.hu/docs/2026_uj_csaladi_adocsokkentesek_megitelese_2025_12_16.pdf
- Kolozsvári, K., Gere, D., Pillók, P. (szerk.) (2024). *Demográfiai tél Európában – Családalapítással összefüggő tényezők Európában és Magyarországon*. In: Agócs, G., Fűrész, T., Kállay-Kisbán, K., Pári, A. (szerk.) *Európai uniós családpolitikai kitekintő*. https://www.koppmariaintezet.hu/books25/HU/2024/Europai_Unios_Csaladpolitikai_Kitekinto_2024.pdf
- Kovács, F. (2022). Szociálpolitikai modellváltás Magyarországon a 2010 utáni kormányzás tükrében. *Metszetek – Társadalomtudományi Folyóirat* 11(3), 28–42. <https://ojs.lib.unideb.hu/metszetek/article/view/12266>
- Krekó, J., Erős, H., Greskovics, B., Hajnal, Á., Lawson, A., Scharle, Á. (2022). *A magyar adórendszer újraelosztási hatásai*. Budapest: Szakpolitikai Elemző Intézet. https://www.budapestinstitute.eu/uploads/BI_adorendszer_ujraelo_hatas_2022.pdf
- Marr, C., Huang, C.-C., Sherman, A., DeBot, B. (2015). *EITC and Child Tax Credit Promote Work, Reduce Poverty, and Support Children's Development, Research Finds*. Washington: Center on Budget and Policy Priorities. <https://www.cbpp.org/sites/default/files/atoms/files/6-26-12tax.pdf>
- Mead, L. M. (1992). *The new politics of poverty: The nonworking poor in America*. New York: Basic Books.
- Mészáros, J. (2005). A családi típusú jövedelemadóztatás. *Valóság* 48(11), 87–94.
- Michelmores, K. (2025). Tax credits and child outcomes: lessons from the United States, the United Kingdom and Canada. *Fiscal Studies* 46, 65–90. <https://doi.org/10.1111/1475-5890.12396>
- Molnár, B., Szarvas, A., Gellérné Lukács, É. (2022). Az előző 12 év magyar családpolitikája európai fénytörésben. *Századvég* 2(3), 83–106.
- Nézőpont Intézet (2026). *Három kérdésben még a Tisza-tábor is biztosan kormánypárti*. <https://nezopont.hu/hu/tevekenysegek/kozvelemeny-kutatások/három-kerdesben-meg-a-tisza-tabor-is-biztosan-kormanyparti>
- Novák, K., Fűrész, T. (2021). *Családbarát évtized 2010–2020*. Budapest: Kopp Mária Intézet.

- Nyírády, A., Horváth, M., Ludescher, M., Pári, A., Uhljár, P., Dusa, Á. R. (2025). A családi adókedvezmény országos kihasználtsága KSH- és NAV- adatok alapján. *Kapocs* 8(1–2), 105–127. <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2025.1-2.8>
- Nyírády, A., Nagy, K. A., Vas, É., Kozák, K., Székely, A. (2023). A családok támogatásának megítélése a magyarok körében. In: Pári A., Gyorgyovich M. (szerk.) *Család – Érték – Tér: Tanulmányok a családi értékekről*. Budapest: Századvég – KINCS, 91–109.
- OECD (2011). *Doing Better for Families*, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264098732-en>
- OECD (2023a). *OECD Family Database – Public spending on family benefits*. https://webfs.oecd.org/els-com/Family_Database/PF1_1_Public_spending_on_family_benefits.pdf
- OECD (2023b). *Taxing wages 2023: Indexation of labour taxation and benefits in OECD countries*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/8c99fa4d-en>
- OECD. (2026). *Water in Hungary: Overview and trends*. In *Water governance for climate resilience in Hungary*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1d2657fc-en>
- Pailhé, A., Rossier, C., Toulemon, L. (2008). French family policy: Long tradition and diversified measures. *Vienna Yearbook of Population Research*, 149–164.
- Parragh, B., Palotai, D. (2018). Az ösztönző adórendszer felé – Az adórendszer és az adóigazgatás reformja Magyarországon. *Pénzügyi Szemle* 63(2), 201–220.
- Publicus Intézet (2024). *A többség szerint az anyagi bizonytalanság miatt születik egyre kevesebb gyerek Magyarországon*. <https://publicus.hu/blog/a-tobbseg-szerint-az-anyagi-bizonytalansag-miatt-szuletik-egyre-kevesebb-gyerek-magyarorszagon/>
- Spéder, Z., Murinkó, L. (2022). Szülővé válni és harmadik gyermeket vállalni. In Kolosi, T., Szelényi, I., Tóth, I. Gy. (szerk.) *Társadalmi Riport 2022*. Budapest: Tárki, 95–118.
- Stefán-Makay, Zs. (2009). A franciaországi családpolitika és a magas termékenység összefüggése. *Demográfia* 52(4), 313–348.
- Szabóné Bonifert, É. (2025). A családi adózás adóterhelésének jellemzői és helyettesíthetősége. *Statistikai Szemle* 103(4), 345–374. <https://doi.org/10.20311/stat2025.04.hu0345>
- Székely, A., Agócs, G. (2023). Adókedvezmények rendszere a magyar családpolitikában. *Kapocs* 5(2–3), 23–35. <https://doi.org/10.63582/KAPOCS.2023.2-3.3>
- U.S. Department of the Treasury (d. n.). *Child Tax Credit*. <https://home.treasury.gov/policy-issues/coronavirus/assistance-for-american-families-and-workers/child-tax-credit>
- Varga, E. T. (2024). A magyarországi családi adó- és járulékedvezmény kihasználhatósága az egyes jövedelmi tizedekben. *Marketing & Menedzsment* 58(1), 65–77. <https://doi.org/10.15170/MM.2024.58.01.07>
- Vida, C. (2019). *A családtámogatások rendszere Magyarországon*. Budapest: Állami Számvevőszék. https://www.asz.hu/dokumentumok/20190618_csaladtamogatások_rendszere.pdf
- Verzillo, S., Santoro, A., Mezzanzanica, M. (2017). Family splitting versus joint taxation: A case study. *Economia Politica* 34(2), 337–354. <https://doi.org/10.1007/s40888-016-0039-x>
- Whiteford, P., Mendelson, M., Millar, J. (2004). Adókedvezmények és a jövedelemváltozásokra adható válaszok. *Esély* 15(4), 5–43.
- Wrohlich, K., Dell, F., Baclet, A. (2005). Income Taxation and Its Family Components in France and Germany: A Comparison of Distributional Effects. *Weekly Report* 1(31), 349–356. https://www.diw.de/documents/publikationen/73/diw_01.c.43768.de/diw_wr_2005-31.pdf

Jogszabályi hivatkozások

1988. évi VIII. törvény a magánszemélyek jövedelemadójáról
1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról
2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről